

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Хіміко-біологічний факультет

Кафедра ботаніки і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри

 /С.М. Подорожний
(протокол № 1 від 02 вересня 2020 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спортивні газони

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти **другий (магістр)**

Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**

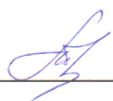
Спеціальність **206 Садово-паркове господарство**

Освітня програма **Садово-паркове господарство. Ландшафтний дизайн.**

Мелітополь, 2020

Розробники: к. с.-г. н., доцент Бредіхіна Ю.Л.

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми

Туровцева Н.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Вибіркова	
Блоків* – 2		Рік підготовки:	
	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	1-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність 206 Садово-паркове господарство	2-й	-й
		Лекції	
	Освітня програма «Садово-паркове господарство. Ландшафтний дизайн»	14 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	0 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Навчальна практика	
		год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	0 год.
Тижневих годин - 2		Вид контролю залік	

2. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни - оволодіння теоретичними основами створення та утримання спортивних газонів з урахуванням сучасних досягнень вітчизняної та світової науки та формування практичних навичок по догляду за газонами, добору газонних трав, норм їх висіву.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 3. Здатність проектувати та реалізовувати заходи з інженерної підготовки території, будівництва, благоустрою, озеленення і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, об'єктів культурної спадщини і агроландшафтів півдня України.

СК 13. Здатність планувати та здійснювати збір, обробку, аналіз і систематизацію науково-технічної інформації з теми дослідження, обирати методики і засоби розв'язання складних задач професійної діяльності.

СК 16. Здатність оцінювати регіональні особливості ґрунтових та кліматичних умов для розробки технології вирощування декоративних рослин, проектування і експлуатації садово-паркових об'єктів з урахуванням тенденцій глобальних змін клімату.

4. Результати навчання

ПР 05. Пропонувати та організовувати еколого-біологічні та технологічні заходи створення та утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, природних і культурних ландшафтів.

ПР 06. Планувати і організовувати роботи з інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, природних і культурних ландшафтів.

ПР 10. Розробляти проекти об'єктів озеленення, садово-паркового господарства та ландшафтної архітектури, реставрації та реконструкції об'єктів озеленення, культурної спадщини; проектувати зимові сади в інтер'єрах офісних і житлових будівель, озеленення покрівель, оранжерейні і тепличні комплекси.

ПР 17. Знаходити оптимальні науково-обґрунтовані проектні та організаційні рішення для конкретних екологічних умов регіону з урахуванням рекреаційного навантаження і тенденцій глобальних змін клімату.

5. Критерії оцінювання

Основним видом контролю знань, умінь, навичок та способів їх застосування поточний контроль, для якого використовується національна шкала «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» з відповідними до неї балами, тобто числами «5», «4», «3», «2». Ці бали виставляються за кожне практичне заняття в академічний журнал.

Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі завдання, що винесені для самостійного опрацювання студентами, оцінюються як частина теми практичного (лабораторного, семінарського) заняття.

Критерії оцінювання діяльності студентів на практичних (лабораторних, семінарських) заняттях, виконання завдань самостійного опрацювання наведені у таблиці:

Критерії оцінювання діяльності студентів на практичних заняттях

Таблиця 2

Бали	Критерії
5	Дано повну правильну відповідь, на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; відповідь самостійна, допустимі 1-2 несуттєві помилки (це помилки, при яких відповідь є правильною, але помилки у вигляді некоректних висловлювань).
4	Дано правильну відповідь на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; допустимі 2-3 несуттєві помилки, виправлені за допомогою викладача, або деяка неповнота відповіді, неточність у викладенні матеріалу.
3	Навчальний матеріал в основному викладений повно, але при цьому допущені 1-2 грубі помилки (наприклад, невміння застосовувати закони і теорії, правила до пояснення нових фактів); відповідь неповна, хоча і відзначається необхідною глибиною, побудована незв'язно. Допустима незначна допомога викладача (навідні питання).
2	Відповідь виявляє незнання або нерозуміння значної частини навчального матеріалу; допущені істотні помилки, які не виправляються за допомогою викладача, матеріал викладений незв'язно.

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів.

Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60% від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40% балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів.

Співвідношення балів національної оцінної, ECTS і 100 – бальної оцінної шкали (Таблиця 3).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Таблиця 3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C		зараховано
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- залік (усний);
- презентації результатів виконаних завдань;
- усні відповіді;
- виконання практичних завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

БЛОК I. Структура спортивного газону та його інфраструктура.

Тема 1. Проектування спортивних полів.

Планування. Дренажна система та ґрунтовий профіль. Система зрошення. Спеціалізовані системи зміцнення газону. Система підґрунтового обігріву газону та встановлення навісу. Вентиляційні та вакуумні системи. Системи відкачування води. Системи штучного освітлення. Периметр газону.

Тема 2. Ґрунти спортивних газонів.

Структура і властивості ґрунту. Фізичні властивості ґрунту футбольних полів. Механічний склад ґрунту. Агрегатний склад ґрунту. Приготування суміші землі для верхнього родючого шару. Кислотність ґрунту. Внесення мінеральних добрив під закладку газону. Матеріали для покращення структури газону. Перспективи використання піску. Вплив твердості ґрунту на його водно-повітряний режим та пружність.

БЛОК II. Агротехніка створення, утримання, експлуатації та ремонту спортивного газону.

Тема 3. Агротехніка створення спортивних газонів.

Основні види рослин для спортивного газону. Травосуміш і норми висіву. Вирощування газону на синтетичній сітці. Догляд за молодим газоном. Дернування. Створення газону за допомогою вегетативного розмноження та догляд за ним.

Тема 4. Агротехніка утримання спортивних газонів.

Живлення як основа формування стійкої дернини. Мікроелементи. Основні види мінеральних добрив. Полив. Стрижка. Прийоми механічної обробки ґрунту спортивного поля. Аерація. Посів газонної трави / «столонізація» («відтворення» зі столонів – кореневих пагонів) або закладка готового дерну в рулонах. Топ-дресинг (піскування). Боротьба з бур'янами та шкідниками. Хвороби трав спортивного газону.

Тема 5. Експлуатація та ремонт спортивних газонів.

Експлуатація спортивного газону. Ремонт та утримання футбольних полів.

Тема 6. Управління газоном та підготовка його до матчу.

Кадровий склад. Техніка та устаткування. Планування. Спортивний інвентар. Прилегли до поля території. Полив газону. Дах з розсувною конструкцією. Тренування та розминка. Інспекція поля. Відновлення («ремонт») газону після матчу. Оцінювання стану газону. Оцінювання ризиків. Екстрена заміну газону. Церемонії.

8. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем*	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
БЛОК I. Структура спортивного газону та його інфраструктура												
Тема 1. Проектування спортивних полів.	20	4	4			12						
Тема 2. Ґрунти спортивних газонів.	18	4	2			12						
Разом за блоком 1	38	8	6			24						
БЛОК II. Агротехніка створення, утримання, експлуатації та ремонту спортивного газону.												
Тема 3. Агротехніка створення спортивних газонів.	16	2	4			10						
Тема 4. Агротехніка утримання	16	2	2			12						

спортивних газонів.												
Тема 5. Експлуатація та ремонт спортивних газонів.	4	2	2			-						
Тема 6. Управління газоном та підготовка його до матчу.	16	-	2			14						
Разом за блоком II	52	6	10			36						
Усього годин	90	14	16			60						

9. Теми лекцій

Таблиця 3.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Проектування спортивних полів.	4
2.	Ґрунти спортивних газонів.	2
3.	Агротехніка створення спортивних газонів.	2
4.	Агротехніка утримання спортивних газонів.	2
5.	Експлуатація та ремонт спортивних газонів.	2
6.	Управління газоном та підготовка його до матчу.	2
Разом		14

10. Теми практичних занять

Таблиця 4.

№ з/п	Тема	Питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1.	Проектування спортивних полів.	Дренажна система та ґрунтовий профіль.	Контрольне опитування студентів.	4
2.	Ґрунти спортивних газонів.	Структура і властивості ґрунту. Фізичні властивості ґрунту футбольних полів. Механічний склад ґрунту. Агрегатний склад ґрунту. Приготування суміші землі для верхнього родючого шару.	Контрольне опитування студентів	2

3.	Агротехніка створення спортивних газонів.	Основні види рослин для спортивного газону. Травосуміш і норми висіву.	Контрольне опитування студентів	4
4.	Агротехніка утримання спортивних газонів.	Живлення як основа формування стійкої дернини. Мікроелементи. Основні види мінеральних добрив. Полив. Стрижка. Прийоми механічної обробки ґрунту спортивного поля. Полив. Стрижка. Прийоми механічної обробки ґрунту спортивного поля. Аерація.	Контрольне опитування студентів	2
5.	Експлуатація та ремонт спортивних газонів.	Експлуатація спортивного газону. Ремонт та утримання футбольних полів.	Контрольне опитування студентів.	2
6.	Управління газоном та підготовка його до матчу.	Квіткова клумба, як важливий декоративний елемент ландшафтного дизайну (створення квітників. Форми квітників. Асортимент рослин. Пейзажні квітники. Ландшафтні квітники).	Контрольне опитування студентів	2
Разом				16

11. Самостійна робота

Теми для самостійного опрацювання

№ з/п	Теми і перелік питань що внесені на самостійне вивчення	Кількість годин
1.	Проектування спортивних полів. Система зрошення. Спеціалізовані системи зміцнення газону. Система підґрунтового обігріву газону та встановлення навісу. Вентиляційні та вакуумні системи. Системи відкачування води. Системи штучного освітлення. Периметр газону.	12
2.	Ґрунти спортивних газонів. Кислотність ґрунту. Внесення мінеральних добрив під закладку газону. Матеріали для покращення структури газону. Перспективи використання піску. Вплив твердості ґрунту на його водно-повітряний режим та пружність.	12
3.	Агротехніка створення спортивних газонів. Вирощування газону на синтетичній сітці. Догляд за молодим газоном. Дернування. Створення газону за допомогою вегетативного розмноження та догляд за ним.	10
4.	Агротехніка утримання спортивних газонів. Посів газонної трави / «столонізація» («відтворення» зі столонів – кореневих пагонів) або закладка готового дерну в рулонах. Боротьба з бур'янами та шкідниками. Хвороби трав спортивного газону.	12
5.	Управління газоном та підготовка його до матчу. Кадровий склад. Техніка та устаткування. Планування. Спортивний інвентар. Прилеглі до поля території. Полив газону. Дах з розсувною конструкцією. Тренування та розминка. Інспекція поля. Відновлення («ремонт») газону після матчу. Оцінювання стану газону. Оцінювання ризиків. Екстрена заміну газону. Церемонії.	14
Разом		60

12. Методи навчання

Лекції та практичні заняття з використанням презентацій.

13. Методи і форми контролю

- усний;
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (презентації, тощо);
- підсумковий (семестровий) – залік.

14. Рекомендована література

Основна

1. Влох В.Г., Кириченко Н.Я., Когут П.М. Луківництво: підруч. К.: Урожай, 2003. 392с.
2. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2008. 456 с.
3. Шукель І.В., Марутяк С.Б. Газони. Методичні вказівки для практичних занять. Львів: УкрДЛТУ, 2003. 48с.

Додаткова

4. Doug Brede. Turfgrass Maintenance Reduction Handbook: Sports, Lawns, and Golf. USA, 2000. p. 392.
5. Piccarolo, P. Cutting grass: lawns and sports surfaces. Mondo Macchina, 2012 Vol 21 № 3\4 pp. 52-55.
6. Мицик Л., Кузнецова О., Опанасенко В. Вплив викошування газонного травостою на його структурні ознаки. *Вісник Львів. ун-ту. Серія біологічна.* 2004. Вип. 36. С. 299-303
7. Сердюк Н.А., Сердюк А.Н., Шкура А.В. Новые сорта низовых злаковых трав для озеленения. *Збірник наукових праць Національного наукового центру "Інститут землеробства УААН"*. К.: ВД "ЕКМО", 2008. Вип. 2. С. 110-120
8. Чоха О.В. Газонні покриття м. Києва. К.: Фітосоціоцентр, 2005. 288с.

15. Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Про затвердження Норм висіву насіння газонних трав при створенні та ремонті газонів URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0031667-06#Text>
10. Довідник УЄФА з якості газонів Догляд за футбольним полем з натуральним газоном Видання 2018 року. URL: <https://uaf.ua/files/biblioteka/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0>

[%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A3%D0%84%D0%A4%D0%90%20%D0%B7%20%D1%8F%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B2%202018%20%D1%80..pdf](#)

11. Руководство по уходу за спортивными газонами. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/%D0%A0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D0%BF%D0%BE+%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%83+%D0%B7%D0%B0+%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%8B%D0%BC%D0%B8+%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf](#)
12. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06#Text](#)